

Sticket

Barndiabetesfonden

NR 1 2018 ÅRG. 25

Medlemstidning från Barndiabetesfonden
och Barndiabetesfondens Riksförening

Beskyddare:
HKH Kronprinsessan Victoria

Rekordår!
Sidorna 7 och 21

Aktuell forskning
Sidorna 4 och 14

**Forskningsanslag och
sprängda gränser!**
Sidorna 8 och 9

Riksföreningen och Sticket 25 år
Sidorna 5 och 16

Kallelse till Årsmöte i Barndiabetesfondens Riksförening

År 2018

Lördagen den 24 mars

Årsmötet äger rum på Hotel Ekoxen, Klostergatan 68, Linköping.

Kl.11.45 Samling

Kl.12.00 Lunch

Kl.13.00 Årsmöte

Kl.14.15 Senior Professor i Pediatrik Johnny Ludvigsson vid Linköpings Universitet och Universitetssjukhuset i Linköping håller föredraget "Hur stoppar vi typ 1 diabetes-epidemin"

Kl.14.45 Kaffe med avslutande mingel.

Inbjudan gäller endast medlemmar i Barndiabetesfondens Riksförening.

Anmälan om deltagande meddelas Barndiabetesfondens kansli på telefon 013 –10 56 90 eller via e-post kansli@barndiabetesfonden.se senast den 19 mars.

Eventuella motioner till årsmötet skall vara Barndiabetesfondens kansli tillhanda senast 15 februari 2018 för att kunna behandlas på årsmötet.

Med vänliga hälsningar

Barndiabetesfondens Riksförening

Styrelsen

Sticket är en medlemstidning som ges ut av Barndiabetesfonden och Barndiabetesfondens Riksförening.

Tidningen utkommer 4 ggr/år

I redaktionskommittén: Bertil M. Perttu, Anna Järpe

Ungdomsredaktör: Sandra Åstrand

Ansvarig utgivare: Johnny Ludvigsson

Grafisk form: John Svedlin

Tryck: Larsson Offsettryck, Linköping

Eftertryck får gärna ske med angivande av källa.

Material till Sticket sändes till:

Barndiabetesfonden, Gränsliden 10, 582 74 Linköping

kansli@barndiabetesfonden.se

Tel: 013-10 56 90

ISSN 1400-8505

Manusstopp och utgivningsdatum för 2018:

Nr	Manusstopp	Utgivningsdag
2	27 april	Maj
3	24 augusti	September
4	21 november	December

Ett stort kliv framåt!

Januari 1989 bildades Barndiabetesfonden. I 29 år har arbetet pågått. Redan på 90-talet bedrevs insamling under en månad i sträck via Radiohjälpen med engagerande TV-inslag varenda dag före de stora nyhetsprogrammen, och under åren har det blivit många stora arrangemang, mängder av insatser från Lionsklubbar runtom i landet och inte minst Röda Fjäders nationella insamling, uppmärksamhet i media, engagerade lokalföreningar, osv. Steg för steg har Barndiabetesfonden etablerats och gradvis vuxit, men 2017 togs det stora klivet! Insamlingen slog alla tidigare rekord, utdelning av forskningsanslag slog därmed också alla tiders rekord, och inte minst så slogs alla tiders rekord när det gäller spridning av budskapet, information om typ 1 diabetes, om betydelsen av mer forskning, och om Barndiabetesfonden som en viktig kugge i hjulet. De resurser som TYP1-kampanjen drog in under ledning av T.A.D.1 med Micke Svensson och Elin Cederbrant i Växjö räcker naturligtvis inte i oändlighet, men ringarna på vattnet har inte upphört och om vi alla hjälps åt så behöver det inte bli vindstilla även om vinden mojar något. Sociala media kostar inte så mycket, och vi är tiotusentals som bryr sig, eller hur? När mässling sprids till något 20-tal individer uppmärksammas det som om Digerdöden hotade. Typ 1 diabetes sprids varenda dag, månad efter månad, år efter år, med tjugotals nya drabbade varenda vecka! Vi vet fortfarande inte vad denna farsot beror på. Vi kan inte förebygga! Även om behandlingen vid typ 1 diabetes förbättrats med bättre läkemedel och bättre hjälpmedel så botas ingen. Komplikationer uppstår som är livshotande, ibland invalidiserande, ibland dödande! Detta är oacceptabelt! Budskapet måste fortsätta spridas. Om alla tiotusentals med typ 1 diabetes, och många tiotusentals med typ 1 diabetes i familjen eller bland vänner och be-

Steg för steg har Barndiabetesfonden etablerats och gradvis vuxit, men 2017 togs det stora klivet!

kanta, sprider budskapet; och om alla lokalföreningar arbetar engagerat och målinriktat; och om Lions fortsätter ge sitt fantastiska stöd, tillsammans med Frimurarna, stiftelsen Tappra Barn och företag som Ahlsells och Handelsbanken; om Odd Fellow, Rebeckorna, Rotaryklubbar, Druider, idrottsföreningar etc ger stöd som växer... om vi alla hjälps åt, så kommer resurserna fortsätta växa och forskningen bli allt starkare! 10 kr per svensk betyder 100 miljoner kronor!

Med klart mål och enorma resurser så nådde man månen! Med fötterna på jorden ska vi lösa diabetesgåtan! Vi ska hitta de virus som behöver vaccineras bort, vi ska slå ut de eventuella bakterier som kanske tränger in i bukspottkörteln, vi ska återställa en hälsosam bakterieflora i tarmen om så behövs, vi ska balansera om immunförsvaret så att "inbördeskriget" slutar, vi ska se till att de insulinproducerande cellerna återfår goda livsbetingelser så de kanske kan föröka sig och fungera än bättre. Kort sagt: Vi ska vinna över typ 1 diabetes hos både barn och vuxna. Det gäller just Dig, och Ditt barn och Ditt barnbarn, och Din livskamrat, och... Miljoner människor runtom i världen, hundratusentals av Världens barn, ska få ett bättre, längre, lyckligare liv!

Men det händer ju inget i forskning-

en?! Jodå, vi vet mer nu än för ett år sedan, inom alla möjliga områden. Det pågår oerhört viktiga studier, flera med stöd av Barndiabetesfonden. Strån dras till stacken, pusselbitar hittas och läggs på plats. Vi har i Sverige världens bästa resultat när det gäller behandling av typ 1 diabetes, men vi behöver bli världsbäst också på forskning. För att öka klinisk forskning bidrar Barndiabetesfonden nu också till ett nätverk, SWEDIABNET, som ska öka Sveriges kraft när det gäller kliniska studier inom barndiabetesområdet. Genombrotten kommer, men när går inte att säga förrän efteråt!

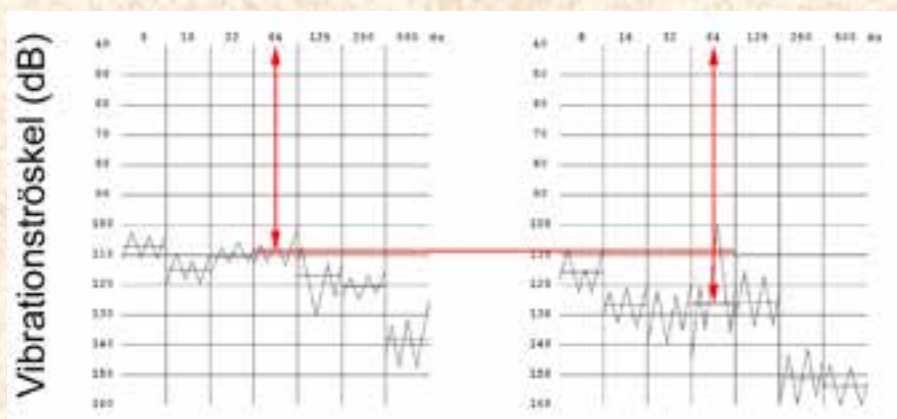
Johnny Ludvigsson

Foto: Emma Busk Winquist/Linköpings universitet

Forskning för förebyggande av komplikationer

Bilden visar två så kallade vibrogram, vilka visar känseltrösklarna för de frekvenser som testats (8-500 Hz). Bilden till vänster visar helt normala trösklar, och bilden till höger visar trösklar som är förhöjda. Förhöjda trösklar avspeglar en nedsatt känsel och underliggande perifer neuropati. De röda pilarna på 64 Hz visar ett exempel på en normal (vänster) och en förhöjd (höger) vibrationströskel.

Typ 1-diabetes har länge varit, och är än idag, en sjukdom förknippad med flertalet komplikationer.

Akuta komplikationer, som exempelvis ketoacidosis, och långtidskomplikationer är något som alla personer med diabetes, och alla som arbetar med diabetes, måste känna till.

En av dessa långtidskomplikationer är perifer neuropati, det vill säga skador på de nerver i kroppen som exempelvis ger oss möjligheten att ha känsel i händer och fötter. Dessa nervskador ger en känselnedsättning som i förlängningen kan ge förödande konsekvenser i form av mycket svåråtkäta sår, på främst fötter och underben. I nuläget finns ingen botande behandling mot perifer neuropati, utan målet är att så länge som möjligt motverka uppkomsten av nervskadorna, och om möjligt bromsa utvecklingen av dessa. Något som har diskuterats som en påverkbar faktor i utmaningen att bromsa utvecklingen av perifer neuropati är att hålla blodsockret på en lagom och stadig nivå över tid.

Min forskning syftar till att undersöka i vilken utsträckning barn och ungdomar med typ 1-diabetes visar tecken på perifer neuropati

redan tidigt i deras sjukdom. Detta gör vi genom att mäta känsel för vibrationer i händer och fötter, för att på så vis finna känselnedsättningar som avspeglar perifer neuropati. I den kliniska vardagen på en barndiabetesmottagning kan det hända att känsel för vibrationer testas med en så kallad stämgaflar, eller att känsel för beröring testas med tunna nylontrådar, så kallade monofilament. Stämgaflar och monofilament är, trots att de används på nästan alla mottagningar, relativt dåliga mätinstrument och i många fall kan man missa en känselnedsättning när de används. Därför anser vi att det finns ett behov av bättre instrument för att undersöka känseln i händer och fötter.

Metoden vi använder oss av går ut på att testpersonen lägger sin hand eller fot på en mätplatta med en så kallad "probe". Denna mätprobe vibrerar vid olika frekvenser och intensitet. När testpersonen känner av vibrationen i proben så trycker personen på en knapp, och när vibrationen inte längre går att känna så släpps knappen. Om inte vibrationen går att känna direkt så ökar intensiteten i proben tills vibrationen är kännbar hos testpersonen. På så vis får man fram ett tröskelvärde för när vibrationen går att uppfatta. Varje frekvens som

testas ger ett eget tröskelvärde. Dessa tröskelvärden går att jämföra med tröskelvärden från personer som inte har diabetes, och på så vis kan man undersöka om diabetes har någon påverkan på vibrationskänslan.

Vår förhoppning är att den metod som vi använder i forskningen ska börja tillämpas aktivt i den kliniska verkligheten. Förhoppningen är att vi då kommer ha möjligheten att hitta perifer neuropati hos personer med diabetes tidigare. Även om någon behandling mot perifer neuropati inte finns idag tycker vi det är viktigt att neuropatin upptäcks tidigt, eftersom att de personer som har perifer neuropati då kan få rätt information och stöd för att undvika att de i framtiden utvecklar fotsår.

Erik Ising är AT-läkare vid Skånes Universitetssjukhus och doktorand på Lunds Universitet, vid enheten för Pediatrisk endokrinologi på Institutionen för Kliniska Vetenskaper Malmö.

Foto: Sara Liedholm

Foto: Anna Järpe/Barndiabetesfonden

Pia Gustafsson, ordförande
Barndiabetesfondens Riksförening

Ordföranden har ordet...

2017 blev ett rekordår för Barndiabetesfonden! Aldrig tidigare har vi samlat in och aldrig tidigare har vi delat ut så mycket forskningspengar! Men nu är det Nytt År och Nya Möjligheter, och tillsammans kan vi göra ännu mer för att Barndiabetesfonden skall synas och för att vi ska kunna samla in ännu mer pengar.

Visst händer det mycket med nya bättre hjälpmedel, pumpar, kontinuerlig blodsockermätning och appar i telefonen för att följa barnets blodsocker.

Allt detta är ju toppen men ännu Botas INGEN!

Min drivkraft är att det snart måste

bli verklighet att forskarna hittar ett botemedel, men under tiden gäller det att hitta olika sätt att få fram mer pengar till forskningen.

Jag tänker att om alla som läser vår tidning Sticket kan få det företag man jobbar på att bli medlemsföretag för 1000 kr, och om t.ex. idrottsklubben ditt barn är med i kan vid någon match samla in pengar till Barndiabetesfonden, då skulle det kunna bli en hel del pengar till forskningen!

Tillsammans kan vi göra 2018 till bästa året! Nu kööör vi!

Grattis!

Barndiabetesfondens Riksförening fyller 25 år i år, och det vill vi uppmärksamma!

Stiftelsen Barndiabetesfonden med ordförande Johnny Ludvigsson i ledning, vill till Pia Gustafsson, nuvarande ordförande i Barndiabetesfondens Riksförening, framföra Barndiabetesfondens gratulationer och vårt varma TACK för allt arbete som ni i Riksföreningen har utfört sedan 1993!

Tack vare Riksföreningens tillkomst fick Barndiabetesfonden möjligheten att knyta medlemmar till organi-

sationen, och därmed även låta bilda Lokalföreningar, för närvarande 13 st, runt om i landet. Under Riksföreningens övergripande organisation kan Lokalföreningarna bedriva aktiviteter och samla in pengar till forskningen, och informera om Barndiabetesfonden, sjukdomen, och behovet av forskningsresurser. Allt för att främja Barndiabetesfondens ändamål, att stödja forskningen kring diabetes hos barn

och ungdom!

Vill du vara med och gratulera Barndiabetesfondens Riksförening till 25 år av oerhört betydelsefullt arbete? Swisha 25 kr till 9000597, eller sätt in 25 kr på Pg 90 00 59-7 eller Bg 900-0597 och ange RF25 som referens!

Redaktionen

Fråga Johnny

**Vill du också
fråga Johnny?**

Skriv ett mail till
johnny.ludvigsson@liu.se
så får du hjälp!

Hej!

Vår son har fått typ 1 diabetes, så nu oroar vi oss för om också något av hans syskon ska drabbas? Hur stor är risken? Är det något vi kan göra? Går det att förhindra?

Orolig Mamma

Hej!

Tack för din fråga! Förstår oron. När ett barn har fått diabetes så är risken ca 4-5% att ett syskon ska få samma sjukdom. Är man optimistiskt lagd så är chansen således 19 fall av 20 att ett syskon INTE får typ 1 diabetes, men man kan naturligtvis vända på saken och konstatera att risken är många gånger högre än för att barn i allmänhet. Rimligen har syskon ökad risk att ha samma genetiska

läggning och dessutom kanske ha utsatts för samma miljöfaktorer. Tyvärr vet vi ju inte vad sjukdomen beror på så det finns inget bra råd att ge för att förhindra typ 1 diabetes mer än allmänt hälsosamt leverne dvs som alltid allsidig kost, fysisk aktivitet, gärna regelbunden sömn, och helst kärleksfull familj. Oroar man sig mycket för risken och verkligen vill veta så kan man anmäla sig till TrialNet (se <http://www.barndiabetesfonden.se/Forskning/Pagaende-forskning/Rekrytering-TrialNet/>). Då mäts förekomst av så kallade autoantikroppar riktade emot de insulinproducerande cellerna. Finns inga autoantikroppar är risken mycket liten att syskonet ska få typ 1 diabetes, så då kan man känna sig lugn. Finns flera autoantikroppar

så besannas farhågorna och det är en ökad risk. För barn över 12 års ålder finns då just nu en möjlighet att barnet kan undersökas vidare med så kallad sockerbelastning (OGTT), och skulle barnet då ha nedsatt glukostolerans, dvs vara sannolikt ganska nära på väg att få typ 1 diabetes så kan det ingå i en studie där vi försöker förebygga typ 1 diabetes med hjälp av ett läkemedel (som i vanliga fall används i behandlingen av reumatisk sjukdom). I Sverige deltar Linköping och Malmö som centra i den studien och kan i så fall kontaktas

*Lycka till i fortsättningen!
Johnny*

Lions är fantastiska...

100-årsjubileum med Lions Club Eda

Lions Club Eda anordnade en kombinerad Lions 100 årsjubileums-barnföreställning och informations och insamlingsdag till förmån för Barndiabetesfonden lördagen den 18/11-17.

Vi vill tacka alla som kom till oss och köpte lotter och fikade!

Tack även till Henrik Lindström Diabetesförbundet Arvika/Eda m.o. för mycket informativt föredrag, Linnea Waljestål för fantastisk sång och musik, Tommy

Johansson som fascinerade med sina otroliga naturbilder, Roberto som förtrollade oss med sin magi och inte minst presidenten Svante Waljestål som fick fart på det hela med sitt dragspel.

Nettot av insamlingen plus lite till har skickats till Bandiabetesfonden för att komma forskningen till godo. Det blev tillsammans 10.000 kr.

Lions Club Eda

Den värdefulla månadsgåvan

Månadsgåva är ett av de avgjort mest effektiva sätten att skänka pengar till välgörenhet! Den som ger en summa varje månad kan skänka lite åt gången och på det sättet ge mer över en längre period, samtidigt som det ändå känns mindre i plånboken jämfört med en större engångsgåva. Månadsgåvor ger också oss i administrationen bättre översikt över gåvoinkomsterna och underlättar för planering och budgetering. Och framför allt är månadsgåvan en gåva som innebär minimalt med administration – och därmed att ännu större del av varje gåvokrona kan gå direkt till forskningen!

På så sätt kan även en mindre slant få stor betydelse eftersom det blir en mer effektiv gåva. Det är därför oerhört glädjande att se att månadsgivandet via autogiro gick upp med hela 33% under 2017, en ännu större ökning än året innan! Till det kommer de givare som skänker månadsgåva via SMS,

och de som har anmält sig via TYP-1 kampanjen som har körts till förmån för Barndiabetesfonden under senare delen av året – en helt ny kanal!

Nu vill vi från Barndiabetesfondens håll därför passa på att sända ett stort och varmt tack till alla er månadsgivare – oavsett metod – som så generöst och tålmodigt hjälper forskningen på detta sätt! Samtidigt passar vi på att tipsa dig som ännu inte är månadsgivare men funderar på hur du kan bidra ekonomiskt på bästa sätt: månadsgåva är svårslaget!

Sedan länge har det funnits möjlighet att registrera månadsgåva via autogiro till Barndiabetesfonden. Det är ett enkelt och bekvämt sätt att skänka valfri summa varje månad. Uppgifter för att ge medgivande till dragning via autogiro hittar du via vår hemsida – <http://www.barndiabetesfonden.se/Stod-oss/Bli-manadsgivare/> – eller genom att kontakta Barndiabetesfondens kansli på telefon 013-10 56 90 eller

e-post kansli@barndiabetesfonden.se.

Ett annat sätt att registrera sig via nätet finns ju fortfarande via TYP-1 kampanjsidan – <http://typ1.barndiabetesfonden.se> – och där kan du också välja om du vill ge månadsvis via autogiro eller via kort.

Det går också att skänka 100 kr i månaden via SMS! Via våra SMS-tjänster och erbjuder vi också möjligheten att automatiskt skicka 100 kr varje månad så länge du själv väljer! Genom att SMS:a texten **START UTROTA** till **72929** aktiverar du tjänsten och bidrar med 100 kr/månad tills vidare. Du avslutar genom att skicka **STOPP UTROTA** till **72929**.

Självklart har vi även kvar våra vanliga SMS-nummer för engångsgåvor om man föredrar det – se annons nedan!

Redaktionen

Rekordåret 2017

Ja, det blev ett klart insamlingsrekord för Barndiabetesfonden 2017!

Kära vänner, det är med stor stolthet vi vill förkunna att vi alla tillsammans kunnat bidra till att Barndiabetesfonden passerade 17 miljoner kronor i insamlade medel under 2017. NYTT

REKORD! Vår ambition är nu givetvis att 2018 ska bli minst lika bra – helst ser vi en ny rekordinsamling förstås! Ett varmt och hjärtligt tack från oss alla på Barndiabetesfondens kansli!

Bertil, Anna, Anna-Lena och Katarina

Bild: Från pixabay.com

**SKICKA EN GÅVA VIA SMS PÅ
SMS NR 729 29**

SMS:a HOPP för att skicka 50 kr
SMS:a MOTA för att skicka 100 kr
SMS:a BOTA för att skicka 200 kr
SMS:a HJÄLTE för att skicka 250 kr

**SKICKA VALFRITT* BELOPP PÅ
SWISH NR 9000597**

* Obs! Swishade summor under 10 kr ger inget överskott till Barndiabetesfonden

Barndiabetesfonden utdelade forskningsanslag 2017

Sökande	Projekttitel	Anslag
Dan Holmberg Lund Universitet	Funktionella och systemiska effekter av riskgensvarianter för T1D och A1D	557 750 kr
Virginia Stone Karolinska Institutet	Preclinical testing of a multivalent Coxsackievirus B Vaccine to determine the role of enteroviruses in Type 1 diabetes	315 360 kr
Per-Ola Carlsson Uppsala universitet	Translationella studier av beta-cell ersättande behandling vid typ 1 diabetes	1 050 110 kr
Helena Elding Larsson Skånes universitetssjukhus	Diabetes Prediction (DiPiS) och Prevention (DiAPREV-IT och TEFA) i Skåne	560 280 kr
Rosaura Casas Hälsouniversitetet, Linköping	Immunological effect of autoantigen administration into the lymph nodes	247 280 kr
Bryndis Birnir Uppsala universitet	GABA regulation of immune cells from healthy individuals and from type 1 diabetes patients	247 280 kr
Maria Nordwall Vrinnevisjukhuset i Norrköping	Betydelsen av glykerat hemoglobin (HbA1c) följt från diabetesdebut för komplikationer till typ 1 diabetes-VISS 30 års uppföljning.	233 000 kr
Johnny Ludvigsson Hälsouniversitetet, Linköping	Innovative approaches to preserve residual insulin, especially Intra-lymphatic Autoantigen Injection Therapy, in Type 1 Diabetes	1 050 110 kr
Johnny Ludvigsson Hälsouniversitetet, Linköping	Alla Barn i Sydöstra Sverige (ABIS) - ABIS-II. Etiologi vid Typ1 och Typ 2 diabetes, inklusive studier av epigenetik, tarmflora, och oxidativt porttranslationella neoepitoper	1 001 000 kr
Martina Persson Sachsska barn och ungdomssjukhuset	Type 1 diabetes in girls and females- overweight and obesit as risk factors for poor glycemic control and new strategies for person-centered care	369 795 kr
Olle Korsgren Uppsala Universitet	Characterization of duodenal microbiota in children with recent onset Type 1 Diabetes	437 830 kr
Luis Sarmiento-Pérez Lunds universitet	Pancreas – Resident Leukocytes as Tissue-Specific Immune Surveillance against Virus Infections: Implication for Type 1 Diabetes	247 280 kr
Olov Ekwall Drottning Silvias Barn- och Ungdomssjukhus	Studier av tymusexosomer som en ny immunreglerande behandling vid autoimmun typ 1 diabetes	713 000 kr
Oskar Skog Uppsala Universitet	Characterization of the diabetic pancreas to unravel the pathogenesis an etiology of type 1 diabetes	384 560 kr
Joey Lau Börjesson Uppsala Universitet	Stem cells to immune modulate and regenerate the endocrine pancreas in type 1 diabetes	315 360 kr
Markus Lundgren Lunds universitet	Långtidsuppföljning av ungdomar med ß-cellsautoimmunitet: DiPiS 15+	247 280 kr
Berglind Jonsdottir Lunds universitet	Thyroid autoimmunity and disease in relation to HLA-DR-DQ-DP genotyper in patients with type 1 diabetes	94 535 kr
Agnes Andersson Svärd Lunds universitet	Immunological markers of the type 1 diabetes pathogenesis prior to the clinical diagnosis	247 280 kr
Magnus Hilman Lunds universitet	The impact of powdered milk in the development of autoimmune diabetes in children	124 990 kr
Nils Welsh Uppsala Universitet	Role of the tyrosine kinase inhibitor imatinib in b-cell function and survival	805 190 kr
Claude Marcus Karolinska Universitetssjukhuset	Long-term consequences of childhood obesity and risk for impaired fasting glycemia and type-2 diabetes; how can this risk be reduced?	315 360 kr
Erik Ising Lunds universitet	Screening for peripheral neuropathy in children with type 1 diabetes using a novel multi-frequency vibrometry method	193 870 kr
Gun Forsander Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus	Undersökning av celledöd (mätt i perifert blod) i endokrina och exokrina pankreas hos barn och ungdomar med nydebuterad typ 1 diabetes jämfört med friska kontroller.	193 870 kr
Daniel Espes Uppsala Universitet	Regeneration of pancreatic beta-cells in type 1 diabetes	315 360 kr
Corrado M Cilio Lunds universitet	Characterization of peripheral and tissue antigen-specific T cell exosomes (T-EXOs) as possible immune biomarker in human T1D	247 280 kr
Annelie Carlsson Lunds universitet	The BDD-study, dissecting the heterogeneity of T1D, a molecular approach to study the role of gene-environment interaction in T1D development with the goal to perform a whole genom sequencing in the population	805 190 kr
Annelie Carlsson Lunds universitet	Preservation of residual beta cell mass and prevention of Celiac Disease in children with new onset Type 1 Diabetes	124 990 kr
Malin Flodström Tullberg Karolinska Institutet	The Role of Enterovirus Proteases in Beta Cell Destruction and Type 1 Diabetes	954 500 kr
Maria Forsner Högskolan Dalarna	Fantasi för att minska stickrädsla hos barn med diabetes, en randomiserad kontrollerad studie om effekten och upplevelsen av självstyrd distraktion vid närelaterade procedurer	247 280 kr
Gunilla Westermarck Uppsala Universitet	IAPP-amyloid och betacellsskada vid typ 1 diabetes	159 160 kr
Stellan Sandler Uppsala universitet	Exploration of regulatory T-cells and IL-35 in prevention of type 1 diabetes or childhood diabetes.	193 870 kr
Totalt		13 000 000 kr

100 miljoner!

I 29 år har Barndiabetesfonden arbetat för att främja forskningen kring diabetes hos barn och ungdom i Sverige, och med anslagen som delades ut 2017 har vi passerat gränsen för totalt 100 miljoner kronor i forskningsstöd!

Barndiabetesfonden bildades 1989 för att sätta ett specifikt fokus på forskningen kring diabetes just hos barn och ungdom, som i den absoluta majoriteten av fallen är typ 1 diabetes. Fonden grundades med hjälp av intäkter från Östgötaeatens uppsättning av Astrid Lindgrens pjäs Junker Nils av Eka, och insamlandet fick en rivstart med hjälp av kampanjer i samarbete med Östgöta Correspondenten och Radiohjärpen.

1990 bildades Barndiabetesfondens Vetenskapliga råd, och Barndiabetes-

fonden utlyste samma år sina första forskningsanslag: 250.000 kr till stöd för forskning kring diabetes hos barn och ungdomar.

Nitton år senare, 2009, delades samma summa, 250.000 kr, ut för första gången i form av Barndiabetesfondens Johnny Ludvigsson-Pris till framstående forskare i Norden, och dessutom ytterligare 50.000 kr till en lovande yngre forskare i Sverige. De första pristagarna var lundaforskarna Åke Lernmark, Nordiska priset, och Corrado Cilio, Yngre forskare. Samtidigt hade forskningsanslagen ökat till 2000% av ursprungsbeloppet - från 250.000 kr år 1990 till 5 miljoner kr år 2009.

Sedan dess har det fortsatt uppåt! Redan påföljande år kunde Barndiabetesfonden öka forskningsanslagen med ytterligare en miljon, och 2017

har vi kommit ända upp till 13 miljoner kronor bara i forskningsanslag – Johnny Ludvigsson-priserna står ju fortfarande för ytterligare sammanlagt 300.000 kronor – och med förra årets rekordutdelning har vi nu alltså sprängt 100-miljonersgränsen!

100 miljoner kronor till forskningen, det är en fantastisk början. Barndiabetesfonden är därmed en av de absolut största anslagsgivarna till forskningen kring typ 1 diabetes i Sverige, och vi fortsätter med samma otvetydiga ändamål: Barndiabetesfondens **enda syfte är att stödja forskningen**. Ett varmt och innerligt tack till alla er som är med och bidrar till detta – nu siktar vi mot 100 miljoner per år så att forskningen kan få ett riktigt lyft!

Redaktionen

Barndiabetesfonden

Beskyddare:
HKH
Kronprinsessan
Victoria

The Swedish Child Diabetes Foundation's Johnny Ludvigsson-prize for excellent research in childhood and adolescent diabetes

The prize winner should be a Nordic citizen (of Denmark, Finland, Iceland, Norway, or Sweden) and have conducted research in diabetes - clinically in children and adolescents and/or - epidemiologically on childhood and adolescent diabetes and/or - experimentally regarding type 1 diabetes. The use of biological samples from children and adolescents and a clinical association will be of great importance in the decision.

The prize winners should be nominated by at least three Nordic researchers in diabetes. The motivation should include a description of the scientific achievement (maximum 1000 words in English) and the most important (maximum 20) scientific publications. The nomination must be available to the Prize committee by the 15th of May the year of the prize **at the latest**.

The prize winner will be selected no later than the 15th of June the year of the prize, by a Prize committee consisting of The Swedish

Child Diabetes Foundation's Scientific council, supplemented by the prize winners from the previous three years.

The award includes a sum of 250.000 SEK and a diploma.

The prize winner will be announced on Johnny Ludvigsson's birthday on the 16th of October, with the award to be presented at a subsequent ceremonial meeting or a major medical conference in a Nordic country. The prize will be presented primarily by the protector of The Swedish Child Diabetes Foundation, Her Royal Highness the Crown Princess Victoria, or by Johnny Ludvigsson, or by the chairman of The Swedish Child Diabetes Foundation. The prize winner will give a 40-minute presentation on her or his research.

The winner will then be required to attend the Prize committee voluntarily and without extra payment for the following three years.

For more information, please contact kansli@barndiabetesfonden.se

www.barndiabetesfonden.se

NYHET

LibreView

EN KOMPLETT BILD

Ett enkelt sätt för dig och din sjukvårdskontakt att se glukosdata online från **FreeStyle-mätare** eller **FreeStyle Libre systemet**.

- GER MER FULLSTÄNDIG INFORMATION
- UPPMUNTRAR TILL DIALOG
- UNDERLÄTTAR BESLUTSFATTANDE
- KOSTNADSFRITT

Du kan ladda upp data från din FreeStyle-mätare eller FreeStyle Libre-avläsare eller **automatiskt** utan kabel med appen LibreLink.^{1,2}

Kompleta och visuella rapporter om hur din glukos utvecklas är alltid tillgängliga när som helst och var som helst.³

Ett moln med säker anslutning så att du kan dela utvecklingen av dina glukosvärden med din hälso- och sjukvårdspersonal.

Underlättar dialogen med hälso- och sjukvårdspersonalen och beslutsfattandet angående behandling.

FreeStyle
Libre
FLASH GLUCOSE MONITORING SYSTEM

1 Gå till libreview.com och Klicka på "skapa konto"

2 Registrera dig och följ Instruktionerna för konfiguration

Abbott

1. LibreLink är en mobil applikation utvecklad och tillhandahållen av AirStrip. Användning av LibreLink kräver registrering med LibreView, en service som tillhandahålls av Abbott och Newyu, Inc. Kostnader för nedladdning kan ske när nedladdning av LibreLink app. FreeStyle Libre sensorer och avläsare tillhandahålls av Abbott. 2. LibreLink appen är designad för att fungera tillsammans med NFC-aktiverade Androidtelefoner med Android 4.0 OS och högre. 3. LibreView data kan läsas i Safari browser på Mac OS X Mountain Lion eller högre datorer och på iOS 6 eller högre mobilenheter. För närvarande så stöds uppladdning av mobildata enast av Windowsbaserade datorer. Minimum systemkrav är Windows Vista med IE10 eller senaste versionen av Google Chrome och Mozilla Firefox, som körs på en 550Mhz Pentium 3, 512 MB DRAM, 2G hårddisk, USB 2.0, LCD Screen med upplösning 1024x768.

FreeStyle och tillhörande varumärken är varumärken som tillhör Abbott Diabetes Care, Inc. i olika jurisdiktioner och övriga varumärken tillhör respektive ägare. Rev 1, SEFSLibre170063, Sept 2017

Barndiabetesgala i Malung!

Foto: Privat/Barndiabetesgalan i Malung

Arrangörerna bakom Barndiabetesgalan i Malung – från vänster: Pernilla Eriksson, Hemköp Malung/E.A.T; mormor Aina Fredriksson, mamma Maria Albertsson, pappa Björn Albertsson, 8-åriga Wilma Albertsson, morfar Sven-Erik Fredriksson samt Anders Kullander, Hemköp Malung /E.A.T.

Den 28 april i år hålls Barndiabetesgalan i Malung, Malung-Sälens kommun i Dalarna. Det är handlaren Anders Kullander och familjen till 8-åriga Wilma, som lever med typ 1 diabetes sedan augusti 2014, som har dragit igång detta, och hela arrangemanget hålls till förmån för Barndiabetesfonden.

Morfar Sven-Erik berättar att när Wilma 4 år gammal fick diagnosen typ 1 diabetes "hamnade hela familjen i ett enda stort kaos. Det var så mycket information, så mycket att lära och förstå. Wilma hade svår ketoacidosis och inledde sin diabetesresa på IVA. Inga garantier utlovades. Det enda tecknet på hennes sjukdom hade varit ökad mängd urin och att hon inte var lika sugen på att leka som tidigare, hon var tröttare." Han tillägger att de i efterhand kunde se tecknen på vikttnedgång, men fortsätter, "Vi har ingen i vår släkt eller bekantskapskrets som har typ 1 diabetes. Vi kunde inget."

Bristen på kunskap och förståelse, och den vanmakt många drabbade känner då samhällets skyddsnät inte räcker till, fick Wilmas familj att vilja göra något. Något konkret. Något för att inte bara hjälpa den egna familjen,

utan också för att hjälpa alla kämpande hjältar med typ 1 diabetes.

Familjen, med mamma Maria i spetsen hittade en ventil och ett nätverk via sociala media. Där kunde de få stöd, och där kunde de nå ut med information kring sjukdomen, och det visade sig vara effektivt. Anders Kullander, ägare till Hemköp Malung och restaurangen E.A.T – Eat And Teach, följde familjens kamp via Facebook, och bestämde sig för att hjälpa till. Först valde han att sätta in en donerafunktion till Barndiabetesfonden på pantmaskinen i sin butik, och sedan annonserade han den 1 juli förra året på sin Facebooksida att de från restaurangens sida framöver skulle skänka all dricks oavkortat till Barndiabetesfonden – en donationsform som han också meddelade skulle redovisas årligen på Barndiabetesgalan de skall vara med och arrangera.

Ett frö var sått och så var arbetet med Barndiabetesgalan i Malung igång!

Den 28 april 2018 hålls den på Orrskogen Folkets Park i Malung för första gången. Den kommer att bestå av en familjedel under dagen, som sedan följs av en galakväll med 3-rätters middag och uppträdanden.

Det kommer bli flera aktiviteter för alla åldrar men främst är dagaktiviteterna riktade mot barnen, med hoppborg, ponnyridning, älgimulator, räddningsfordon, underhållning m m – olika aktiviteter som syftar till att både sprida information och att samla in pengar till forskningen kring typ 1 diabetes.

Inför evenemanget hålls också ett lotteri med en bil i vinstpotten! Det är en välutrustad Volvo V40 T3 Business II som lottas ut, och lottförsäljningen pågår redan för fullt! Försäljningen fortsätter hela vägen fram till dragning på kvällen under Barndiabetesgalan 28 april, och den som är intresserad av lotter kan kontakta Sven-Erik Fredriksson via e-post på: 58fredriksson@telia.com

Bild: Bildkompaniet

Vinstbilen i det stora lotteriet är en Volvo V40 T3 Business II.

Under galakvällen kommer representanter från Barndiabetesfonden närvara, bl a Barndiabetesfondens ordförande, senior professor Johnny Ludvigsson, en av världens främsta forskare kring just typ 1 diabetes. Han kommer för att ta emot de insamlade pengarna i slutet av kvällen, men också för att vara gäst och hålla ett kortare föredrag.

Arrangörer av Barndiabetesgalan i Malung är ägare och VD på Hemköp Malung och restaurang E.A.T – Eat And Teach, Anders Kullander och Pernilla Eriksson, tillsammans med 8-åriga typ 1 diabetikern Wilma Albertssons familj, mamma Maria, pappa Björn, samt mormor och morfar Aina och Sven-Erik Fredriksson.

Redaktionen

Barndiabetesfonden stödjer forskning

Det händer lite då och då att Barndiabetesfondens kansli får frågan om vart pengarna går. Vad händer med de medel vi samlar in? Stödjer vi läggerverksamhet? Subventionerar vi hjälpmedel? Delar vi ut stöd till privatpersoner? Svaret är väldigt enkelt: Barndiabetesfonden stödjer forskning.

Barndiabetesfondens ändamål är att stödja forskning som syftar till att förebygga, lindra och bota diabetes hos barn och ungdomar. Det, och nödvändig administration för det, är det enda stiftelsens pengar får användas till.

När Barndiabetesfonden bildades var det med ett uttryckligt fokus på diabetes hos barn och ungdomar – det som i den absoluta majoriteten av fallen är typ 1 diabetes. Det var där initiativtagarna upplevde att forskningen saknade mest resurser, och de ville

skapa en fond som inte skulle riskera att försvagas av splittrade fokus över tid, utan skulle kunna arbeta mot ett enda mål, att utrota diabetes hos barn och ungdomar, till dess att det målet är uppfyllt. Därför härddrogs formuleringen i stadgarna, och ändamålet – det ändamål som sedan aldrig kan ändras för den här typen av stiftelse – formulerades som det står ovan. Att stiftelsens uppdrag är att stödja forskningen och inget annat.

Och som vi ser på andra platser i detta nummer av Sticket så gör Barndiabetesfonden det med den äran! Totalt har Barndiabetesfonden bidragit med över 100 miljoner kronor till forskningen sedan starten 1989. Vi gör skillnad!

Samtidigt är det självklart så att Barndiabetesfonden behöver synas! Behovet av hjälp behöver tydliggöras för allmänheten. Fler människor måste

få upp ögonen för hur allvarlig denna sjukdom är och hur viktigt det är att forskningen får större resurser – och det är det Barndiabetesfondens Riksförening och Lokalföreningar finns till för! De som drivs av engagerade människor, eldsjälar med personlig erfarenhet; de som arbetar ideellt till förmån för Barndiabetesfonden för att samla in de medel som stiftelsen sedan kan dela ut till forskningen. De som tillsammans informerar, engagerar, entusiasmerar och initierar runtom i hela vårt land.

Så att Barndiabetesfonden sedan kan ge så mycket pengar som möjligt till forskningen, för att vi ska kunna lösa gåtan typ 1 diabetes en gång för alla!

Redaktionen

Köp vykort – stöd Barndiabetesfonden

Lagerrensning! Köp fyra förpackningar för 100 kr + porto, eller köp åtta förpackningar för endast 160 kr + porto! (Ord. pris 40 kr/förp. + porto)

Än har inte vykortet spelat ut sin roll! Att få en handskriven hälsning med en personlig signatur är fortfarande det största beviset på att man tänker på den man skickar hälsningen till!

Därför kommer Barndiabetesfondens vykort ännu väl till pass i en alltmer datoriserad värld. Att det dessutom ger ett välkommet bidrag till forskningen gör ju bara saken ännu bättre!

Beställ dina vykort från Barndiabetesfondens kansli: telefon 013-10 56 90, e-post kansli@barndiabetesfonden.se eller via vår hemsida www.barndiabetesfonden.se

Nationellt symposium med stöd av Sanofi

För 13:e året i rad genomfördes den 26 jan 2018 årets mest populära och välbesökta möte för barndiabetsteam i Sverige. Gun Forsander, som under senare år ansvarat för innehållet och modererade förmiddagens session, hade både åstadkommit ett intressant och lärorikt program, och uppmärksammade föredömligt Barndiabetesfonden på ett positivt sätt. Alla deltagare fick vid flera tillfällen påminnelse om att med ett SMS ge en egen gåva, vilket vi får tro gjordes av alla. Vi som är medvetna om vad diabetes hos barn och ungdomar innebär och engagerar oss för att de ska få ett så bra liv som möjligt, allra helst bli botade, kan knappast förvänta oss att andra ska skänka pengar till Barndiabetesfonden utan att vi själva OCKSÅ gör det. Och Sanofi föregick med sitt enastående goda exempel genom att återigen skänka en stor gåva, 120.000 kr, till Barndiabetesfonden! VARMT tack!

Dagen handlade om fysisk aktivitet. Fysisk aktivitet är en viktig del av ett hälsosamt liv och två ungdomar med typ 1 diabetes berättade inlevelsefullt om hur viktigt det var för dem. Men intensiv fysisk aktivitet/sport kan medföra svårigheter att behålla god blodsockerbalans och ger alltför ofta

hypoglykemier. Man måste ta hänsyn till vilken slags aktivitet det är fråga om, hur långvarig den är, det individuella barnets reaktion, när sen utövas i relation till tidigare given måltidsdos, barnets blodsocker osv, så det krävs stor kunskap. Professor Mikael Rydén, Karolinska institutet, gav fysiologisk bakgrund och sedan en överblick av effekter både av insulin och diverse andra läkemedel som främst används vid typ 2 diabetes, men som kan komma att få allt större roll även för typ 1 diabetes, då många av våra patienter också uppvisar en bild associerad till typ 2 diabetes, med insulinresistens, övervikt/fetma, nedsatt fysisk aktivitet etc. Särskilt uppmärksammades GLP-1-analoger resp DPP4-hämmare som via sin effekt på bl a glukagon och på eventuell kvarvarande insulinsekretion kan vara intressant även för patienter med typ 1 diabetes. En annan grupp läkemedel som kan bli aktuella även vid typ 1 diabetes är SGLT-2-hämmare, som ökar utsöndringen av socker i urinen. Ej godkänd indikation för barn, ger energiförlust och kan öka risken för ketos, men kan vara av intresse för överviktiga/feta ungdomar med låg fysisk aktivitet och högt HbA1c. Studier är på väg.

Dr Martina Persson som

modererade eftermiddagen gav en kort historisk bakgrund och berättade om Vasaloppsstudien på 60-talet. Sedan dess har vi lärt oss mycket, inte minst tack vare modern teknik med glukossensorer. Kolhydrater ingår i en god och hälsosam kost, och behövs för fysisk aktivitet, tillväxt, hjärnfunktion. Men självklart behövs kunskap om vad som är bra kolhydrater, fiberinnehåll och en god kombination med fett och protein. Mycket förenklat (!) kan man kanske säga att blodsocker vid starten av fysisk aktivitet gärna bör och ska kunna vara relativt normalt (5-8 mmol/l), att fysisk aktivitet mindre än en halvtimme, rentav upp till en timme, oftast inte kräver kolhydrattillförsel under pågående aktivitet, men att under längre aktivitet är påfyllning av kolhydrater (ca 1 till 1.5 g/kg kroppsvikt/tim beroende på intensitet) det som oftast är bäst sätt att hålla blodsockerbalansen. Dietist Stig Mattsson och barndiabetologerna Peter Adolfsson och Stefan Särnblad gav många kloka råd och vi åkte hem lite klokare, mer medvetna och ännu mer intresserade.

Johnny Ludvigsson

VI TAR FORTFARANDE EMOT GAMLA SEDLAR!

BARNDIABETESFONDENS KANSLI, GRÄNSLIDEN 10, 582 74 LINKÖPING

Fantasi för att minska stickrädsla hos barn med diabetes

Bild: Från unsplash.com

I en studie som bland annat fått anslag från Barndiabetesfonden kommer en forskargrupp att undersöka effekten av självstyrd distraktion jämfört med standardomvårdnad i barndiabetesbehandling. Här berättar forskningsledaren Maria Forsner, specialistsjuksköterska inom hälso- och sjukvård för barn och ungdom, om studien.

Forskning visar att obehag i samband med stick minskar om man får hjälp att tänka på annat. Eftersom diabetesbehandlingen innebär ständigt återkommande stick och att sticka sig själv, behövs något som man själv kan använda för att minska eventuellt obehag. Självstyrd distraktion är en utveckling av metoden "Guided Imagery" som innebär att få hjälp att fantisera och tänka på något trevligt istället för det obehag som upplevs i samband med sticket. Metoden har tidigare erbjudits barn och ungdomar med diabetes som haft stickrädsla. Det har varit uppskattat och de har känt sig hjälpta, men metoden är ännu inte vetenskapligt undersökt.

I en tidigare studie som genomfördes på tre barndiabetesmottagningar i Sverige visade det sig att mer än en tredjedel av de barn och ungdomar som deltog upplevde obehag vid stick. Det är betydligt fler än vad som framkommit i tidigare studier som vänt sig till barn i allmänhet. Det visade sig också att de som kände obehag vid stick uppgav att de kunde hantera sina

känslor sämre, och deras långtidsblodsocker var högre.

I den här studien vill vi undersöka om obehag, smärta, rädsla och stress vid stick kan minskas och om egen hantering av känslor vid stick kan ökas.

Därför inbjuds barn och ungdomar 7-18 år med diabetes som upplever obehag i samband med stick vid diabetesbehandling till studien.

Detta gäller de som har sin behandlingskontakt på Barn- och ungdomsklinikerna i Umeå och Falun, Sachsska barn- och ungdomssjukhuset, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus och HKH Kronprinsessan Victorias barn- och ungdomssjukhus i Linköping.

På dessa fem barndiabetesmottagningar har vi annonserat och för intresserade finns kuvert med mer information för både barn, ungdomar och föräldrar/vårdnadshavare.

För att kunna jämföra självstyrd distraktion men standardomvårdnad behövs 100 deltagare. Hälften av deltagarna lottas till att vara med i gruppen som prövar självstyrd distraktion. De barn som lottas till kontrollgruppen erbjuds behandlingen efter 6 månader.

Vad innebär studien?

- Träffa en sjuksköterska på barnmottagningen som hjälper med distraktionen första gången.
- Öva hemma med hjälp av en inspelning som kan tas med hem.
- Datainsamling hemifrån vid 3 till

fällen, i början, efter 6 månader, och efter 1 år

- Enkät med bilder att markera hur sticken upplevs och sidor för att berätta på
- Lämna salivprov före och efter ett stick (en tuss hålls i munnen tills den är genomfuktad, det brukar ta några minuter, sen undersöks kroppens stressnivå i saliven)

Även föräldrarna inbjuds att skatta hur de uppfattar hur barnet upplever sina stick. För att bättre förstå upplevelser efterfrågas också skrivna berättelser.

Trots att antalet stick de senaste åren har kunnat minskas i diabetesbehandlingen, är det ändå den sjukdomsbehandling som innebär mest förekommande stick. Därmed innebär stickrädsla ett omfattande lidande för de ca 7000 barn i Sverige som får diabetesbehandling. Om stickräslan kan åtgärdas kan även risken för otillfredsställande metabol kontroll minskas. Detta leder i sin tur till minskad risk för påföljande komplikationer och bättre förutsättningar till ett gott liv trots sjukdomen.

Maria Forsner är leg. Sjuksköterska, Med Dr, och docent i omvårdnad vid Högskolan i Dalarna och Umeå universitet.

Igelkottar söker nya hem!

Hjälp Barndiabetesfondens kramgoa maskot Sticke hitta hem, och hjälp samtidigt forskningen bygga en bättre framtid för barn och ungdomar med diabetes!

Gosiga igelkotten Sticke passar perfekt som gåva vid speciella tillfällen, när du vill ge något till den som förtjänar det lilla extra!

Sticke finns i tre olika storlekar:

Lill-Sticke är 15 cm och kostar **75 kr**

Mellan-Sticke är 30 cm och kostar **160 kr**

Jätte-Sticke är 101 cm och kostar **3.000 kr**

Det går också att köpa lådor
om 50 st Lill-Sticke för 3.000 kr,
eller 30 st Mellan-Sticke för 3.870 kr.

Besök vår nätbutik på <http://www.barndiabetesfonden.se/Butik/>

eller kontakta kansliet på tel: 013-10 56 90

e-post: kansli@barndiabetesfonden.se

Frakt och faktureringsavgift tillkommer.

96 öre om dagen

är vad det kostar för en familj per år att vara medlem i Barndiabetesfondens Riksförening och närmaste Lokalförening; några av de viktigaste grundpelarna i kampen mot typ 1 diabetes – Sveriges vanligaste livshotande sjukdom bland barn och unga!

Ju fler vi blir, desto starkare bygger vi Barndiabetesfonden! Då kan vi påverka mer, informera fler, och samla in mer pengar till forskningen.

Du behöver naturligtvis inte själv vara drabbad av typ 1 diabetes för att bli medlem – alla kan vara med och stödja forskningen!

Anmälningstalong finns på tidningens sista sida, eller på www.barndiabetesfonden.se/Stod-oss/Bli-medlem/

PS: Ett enskilt medlemskap kostar endast 55 öre om dagen per år, och du företagare kan stödja den goda saken med ett företagsmedlemskap för 1000 kr/år!

Tidningen Sticket firar 25 år!

Liksom Barndiabetesfondens Riksförening fyller även Sticket, medlemstidningen du håller i din hand, 25 år i år!

Och liksom såväl Barndiabetesfonden som Barndiabetesfondens Riksförening har förstås även tidningen utvecklats med åren. Den har vuxit från ett 16-sidigt "informationsblad" i A5-format, tryckt i svart-vitt med lite färg på framsidan, till dagens 24 sidor färg i A4-format – men oförändrad är tidningens funktion som rikstäckande informationsorgan för såväl Barndiabetesfonden som Barndiabetesfondens Riksförening!

Sticket är en tidning för alla! Från Riksföreningens mest engagerade och insatta medlemmar, till nyfikna som

plockar upp ett nummer i väntrummet på en vårdcentral eller hos frisören. Därför omfattar tidningen lite av varje – forskningspresentationer och samlingsaktiviteter, föreningsinformation och krönikor. Alltid med avsikt att

informera och entusiasmera, för att i slutänden alltid tjäna samma ändamål: att stödja forskningen!

Redaktionen

Foto: Anna Järpe/Barndiabetesfonden

Gör din egen insamling!

Barndiabetesfondens har avtal med vissa företag som tillhandahåller insamlingstjänster på Internet. Fördelen med dem är att de innebär minimal administration för kansliet. De är därför ett kostnadseffektivt alternativ för egna insamlingar.

Nackdelen kan vara att en del givare känner sig lite tveksamma till pålitligheten hos "grejer på nätet". Därför vill vi gärna påminna om att siterna Charity Storm (charitystorm.org) och BetterNow (betternow.org) är sådana som vi har avtal med, så när du använder dem kan du vara säker på att pengarna går till avsett ändamål!

Om du vill starta en egen insamling och är noga med att göra det via en sajt som Barndiabetesfonden uttryckligen har ett samarbete med – som charitystorm.org och betternow.org i nuläget – så kan du vara säker på att pengarna går till avsett ändamål! Då kan du också alltid hänvisa den som

undrar till Barndiabetesfondens kansli, så kan vi bekräfta detta.

Några ifrågasätter också den avgift som dras vid nätbaserad samlingsverksamhet, men den avgiften kan jämföras med vår egen kostnad om insamlingen administreras via kansliet istället. Både CharityStorm och Better Now har avgifter som motsvarar eller är lägre än kansliets egna administrationskostnader vid samlingsarbete, och därför samarbetar Barndiabetesfonden med dem.

Ett annat internetbaserat "redskap" som vi vill slå ett extra slag för är Godhandling.se – nätgallerian där dina inköp ger pengar till Barndiabetesfonden! Det låter nästan för bra för att vara sant – att man kan donera utan att det kostar något extra alls – men det är faktiskt helt sant! Börja på godhandling.se när du ska handla på nätet, så skänker anslutna butiker en summa till det ändamål du

har valt när du handlar hos dem. Gör det till en vana!

Är du företagare? Då är det en strålande idé att låta företaget göra bokningar och inköp via Godhandling.se – det kostar inte en krona extra men ger Barndiabetesfonden desto mer! Resor och hotellvistelser är perfekta affärer som ofta bokas via nätet, och du kan hjälpa oerhört mycket bara genom att gå via Godhandling.se när du bokar.

Registrerar du dig dessutom för deras nyhetsbrev så får Barndiabetesfonden 5 kr för det, samtidigt som du håller koll på de bästa erbjudandena just nu.

Sist men inte minst, glöm inte att nätverka! Ingen insamling, inget initiativ, inget event kommer generera pengar av sig självt bara för att det dras igång – man måste berätta det också! Vitt och brett! Och om och om igen... Men det är ju nätet som gjort för!

Redaktionen

Fantastiskt resultat från Galakvällen i Dal

I förra numret av Sticket berättade vi om den framgångsrika Galakvällen i Dal som arrangerats av operasångerskan Anna Forsebo och hennes man, dirigenten Martin Nagashima Toft, till förmån för Barndiabetesfonden. Då var allt insamlingsarbete inte klart, men nu kan vi redovisa det slutliga resultatet! Hela 200 133 kr stod checken till slut på, som Anna, Martin och deras lilla flicka Stina i januari kunde överrätta till Barndiabetesfondens ordförande, senior professor Johnny Ludvigsson i Linköping. Ett oerhört fint resultat, och vi framför naturligtvis Barndiabetesfondens allra varmaste tack för det initiativ och det arbete som gjorde detta möjligt!

Redaktionen

Foto: Anna Järpe/Barndiabetesfonden

- ett nätverk för att underlätta kliniska studier

I Sverige görs alltför få studier på barn och ungdomar med diabetes. Vi har nog världens bästa diabetesvård, men måhända tycks den ha tagit så stor plats att klinisk forskning skuffats undan nästan helt. "Vi har inte tid för forskning" är en allvarlig föreställning i ett land där vi har världens näst högsta incidens av typ 1 diabetes bland barn, där vi har en i allmänhet forskningspositiv befolkning, där vi har en samhällsstruktur och sjukvårdsorganisation, plus personnummer, som gör att klinisk forskning verkligen har bättre förutsättningar än i många andra länder. Vi har ett ansvar att forska och utveckla, och utan forskning där vi själva håller oss i framkant, så kommer vi snart inte hänga med i behandlingen. SWEDIABNET är till för att underlätta och stimulera kliniska

studier. Snart kommer SWEDIABNET ha en hemsida som vi hoppas ska göra det enklare för både barn, föräldrar, barndiabetesteam och företag, att komma i kontakt med forskning, se vad det innebär att delta i klinisk forskning som rör typ 1 diabetes, vilka studier som är på gång, om man kan delta etc.

Ett skäl till att klinikernas barndiabetesteam har tyckt det varit svårt att delta i klinisk forskning har angetts vara bristen på utbildning i Good Clinical Practice (GCP). Därför ordnade SWEDIABNET en sådan utbildning i Stockholm 25 jan 2017. Ett 40-tal deltagare fick en grundutbildning om de regler och förhållningssätt som gäller när man gör kliniska studier på människa. Kursdagen rönt stor uppskattning! Vår plan är att de som deltagit i detta Steg 1, kommer att

kunna följa upp med Steg 2, sannolikt till hösten 2018. Steg 1 kommer sannolikt att planeras ytterligare en gång i Stockholm (24 jan 2019) i anslutning till Barndiabetesfonden-Sanofi-mötet som blir 25 jan 2019. Härtill finns tankar om att ev genomföra viss utbildning som riktar sig speciellt till diabetessköterskor med mer inslag av praktiska och konkreta frågor när det gäller provtagning, handhavande av prover, att handskas med CRF (Case Record Forms) på papper eller elektroniskt etc.

Tankar och förslag kan gärna framföras till undertecknad (Johnny.Ludvigsson@liu.se) som är projektledare för SWEDIABNET.

Johnny Ludvigsson

Barndiabetesfondens Lokalföreningars **Årsmöten 2018**

Alla medlemmar i Barndiabetesfondens Lokalföreningar kallas härmed till Årsmöte!
Anmälan gör du direkt till respektive Lokalförening, för ytterligare information
se respektive Lokalförenings webbsida via www.barndiabetesfonden.se/Lokalforeningar/

Blekinge

Tid: Söndag 4 februari kl. 10.00

Plats: Församlingshemmet i Bräkne Hoby

Norrköping

Tid: Torsdag 8 februari kl. 18.00

Plats: Café Vetekornet i Norrköping

Skåne

Tid: Måndag 12 februari kl. 18.00

Plats: Medicon Village, Lund

Linköping

Tid: Måndag 12 februari kl. 18.30

Plats: Hotell Ekoxen i Linköping

Stockholm

Tid: Tisdag 13 februari kl. 19.00

Plats: Clarion Hotel, Ringvägen 68, Skanstull

Uppsala

Tid: Onsdag 14 februari kl. 18.00

Plats: LloydsApotek Samariten, Kålsängsgr. 10 C Uppsala

Gävleborg

Tid: Torsdag 15 februari kl. 18.30

Plats: Ryttnärvägen 6, Gävle

Värmland

Tid: Söndag 18 februari kl. 11.00

Plats: Leos Lekland, Karlstad

Västerås

Tid: Söndag 18 februari kl. 13.00

Plats: Västra Skepparbacken 18, Västerås

Skaraborg

Tid: Torsdag 22 februari kl. 18.00

Plats: Skaraborgs sjukhus, Skövde

Jönköpings län

Tid: Lördag 24 februari kl. 10.00

Plats: Ryhov Sjukhuset, Jönköping

Dalarna

Tid: Söndag 25 februari kl. 15.30

Plats: Tegerna Arena, Leksand

Norrbotten

Tid: Söndag 25 februari kl. 15.30

Plats: Clarion Hotel Sense, Luleå

Swisha din gåva till Barndiabetesfonden

Swish-nummer: 9000597

Med Swish kan du skicka pengar direkt från ditt bankkonto till andras konton, via mobilnumret. Kontakta oss eller besök vår hemsida för att komma igång.

Farbror Melins Torg 1, Linköping
013-23 35 00
handelsbanken.se/linkoping_city

Handelsbanken

Hej igen!

Jag heter Sandra Åstrand och jag är 20 år. Jag gillar att segla, åka skidor, träna och spela instrument. Denna gång tänkte jag berätta om mina skidresor.

Denna säsong har det blivit mycket skidåkning för min del. Det började med att jag, min kille och pappa åkte till Trysil över jul och sedan åkte jag och min kille med hans familj till Lindvallen i slutet av januari.

Över jul var det rätt stor omställning med blodsockret. Från att inte ha hunnit träna någonting på en månad till att träna från klockan 9 till klockan 16 en hel vecka. Bara en timme i backen gav mig känning direkt. Att behöva stanna flera gånger om och hindra de andra från att åka är inte kul. Det kändes som jag bara var i vägen. Skidåkningen mellan dalarna i blodsockret var kanon, det flöt på och det var riktigt roligt. När dalarna sedan kom var det svårt att märka av det då jag var så koncentrerad på annat. Det enda som var skillnaden mellan bra och lågt blodsocker var att jag inte tyckte det var kul att åka när sockret var på väg ned. Allt kändes som pest och pina. Precis som jag skrivit i tidigare nummer kan jag inte lägga för mycket vikt i hur viktigt det faktiskt är att lyssna på kroppen. Den första känslan man märker av som inte är "normal" borde man kolla blodsockret och mår man inte bra måste man prioritera detta över allt annat. Själv vet jag att jag är väldigt dålig på det. Jag vill sällan säga till för jag vill inte vara till besvär. Detta måste jag bli bättre på, att våga säga till och be om hjälp.

Inte förrän de två sista dagarna slapp jag undan känningarna och kunde istället njuta av semestern.

Nästa resa var som sagt i slutet av januari, denna gång var vi bara borta en långhelg men det var en skön ledighet efter en månads arbete. Jämfört med den tidigare resan hade jag hunnit vänja kroppen vid arbete

Jag kunde verkligen inte förstå varför jag hade sådan huvudvärk.

Foto: Victor Franzén

genom att träna och därav fick jag inte i närheten av lika många känningar som sist. Kan även vara för att den här gången var jag bättre förberedd. Dock var jag inte lika beredd på att jag skulle få högt socker. Jag kunde verkligen inte förstå varför jag hade sådan huvudvärk. Först trodde jag att det var min hjälm som var för spänd men när vi väl kom in i en värmestuga kunde jag kolla mina värden och inse vad grunden till huvudvärken var. Jag hade råkat överkompensera när jag hade känning tidigare och då försökt dricka varm choklad som hjälp, men det höjde mitt blodsocker lite för bra helt enkelt. Lättast är det att hålla sig

till att äta dextro för att höja sockret lagom mycket. Redan efter att jag tagit extra enheter insulin och druckit ett glas vatten mädde jag mycket bättre, även fast det bara gått någon minut (konstigt nog).

Självklart gäller detta på jobb, i skola eller hemma. Var noggrann, tänk på dig själv och våga be om hjälp. Det är ingen som mår bra över att du mår dåligt och folk i din omgivning vet att det inte krävs så mycket för att hjälpa i tid.

Det var allt för mig denna gång.

Hejdå!

Ses i nästa nummer!

Vånda i Juletid

Foto: Från pixabay.com

Hur svarar jag den som säger ”Knäck kan väl inte du äta, du har ju diabetes?!”?

Egentligen kan jag bara säga ”jodå, jag tar bara lite mer insulin”. Men hinner jag säga det? Han är ju redan på väg att vända sig om, ska jag svara över huvudtaget? Nej, han lyssnar, okej, hur ger jag honom ett uttömmande svar inom loppet av tre sekunder? Innan jag hinner öppna munnen skakar personen ifråga på huvudet, ler lite nonchalant och vänder sig om. Som om han inte alls nyss sagt ”Jo min kollega fick ju diabetes. Men det var inte så konstigt, han åt ju bara snabbmat, socker och så va”. Som om han hade koll.

Att leva som en lär är lättare sagt än gjort. Jag visste inte hur jag skulle svara - trots att jag har hört det så många gånger förr; ”Ska du verkligen äta det där?”. Jag tar knäcken, men ingenting mer, och går och sätter mig. Det är julbord för personalen, med tända ljus, glitter och glamour. Tjusigt uppdukade rader av långbord sträcker sig över restauranggolven - skriker klass och elegans. En mängd versioner av lax, dopp i grytan, tio olika sillrör, sötsaker och mycket mer, allting har sin plats. Traditionellt julbord deluxe, utan några innovativa alternativ som fiberrika sallader.

Tänker tillbaka på alla julaftnar hos mormor. Mormor, som också vägrar

ha så patetiska saker som ”grönsaker” på julbordet. Hon som vill ha sitt julbord som det alltid har sett ut, med köttbullar, prinskorv, sill och Jansson, och inte minst den söta ris à la maltan med blodsockerhöjande saftsoppa! Vegetariska köttbullar och prinskorvar som jag äter är lättare sagt än gjort att ta insulin till. Detsamma gäller alla sillrör och luriga pastejer. Ja, och efteråt har vi all knäck, ischoklad, mandelmusslor och pepparkakor som måste provsmakas – utifall att maten inte hann höja blodsockret tillräckligt!

Fördelen med mormors julbord dock, är att jag kan ta så lite av allting. Samt att jag vet min stora svaghet för knäck, då är det skönt att veta att det är helt okej även om jag bara tar två av ”mormors delikata eftertraktade knäck”. Där vet alla att jag har diabetes. Jag behöver inte förklara mig.

Men nu står jag här vid julbordet, med julmusik och finklädde kollegor, och funderar på vad jag ska ta till mig härnäst. Ska jag göra det enklaste och ta fördomsfulla diabetesalternativ – och slippa förklara mig – eller ska jag äta det jag känner för men utan att njuta på grund av kommentarer? Det är stressande! Knäck kontra clementin, ris à la malta kontra rödkål? Ska jag ta lite av varje eller kan jag använda diabetesen som ursäkt för att lämna en halv tallrik med mat? Ska jag ta hela

kakan eller dela den redan på kakfatet?

När jag satte mig ner igen med tallriken mest bestående av ost och kex, sa min kollega ”Vet du hur mycket socker det är i Digestivekex eller??”. Jag svarade raskt ”Jag är fullt medveten om det, tackar som frågar. Jag berättar gärna mer för dig om min diabetes efter julbordet?”. En stund senare var det flera som fått större förståelse.

Ja, våndan i juletider, vare sig du är diabetiker eller ej, känner vi nog alla igen oss i mer eller mindre. På ett eller annat vis. Ja, vi må vara varelser som överlag behöver leva, äta, andas någorlunda hälsosamt för att må bra. Men vi måste också kunna njuta av en knäck eller två – oavsett vilken tid på året det är!

Saga Abramsson

Kassören rapporterar

Denna period omfattar tiden
2017-01-01 till 2017-12-31

Högtidsdagar, födelsedag, bröllop	363 866:-
Insamlingar, bössor mm	685 541:-
Autogiro	1 510 905:-
Bidrag från privatpersoner	4 476 035:-
Till minne av	1 411 325:-
Kyrkliga aktiviteter	227 100:-
Testamenten	1 100 715:-
Bidrag från skolor	60 379:-
Bidrag från LION-klubbar	1 229 179:-
Bidrag från föreningar	552 799:-
Samarbetsavtal företag	242 355:-
Bidrag från företag	1 184 837:-
Team tappra barn	13 930:-
Lokalföreningar	726 447:-

Swish kampanj	259 563:-
Swish företag	1 434 377:-
SMS gåva	215 450:-
Tappra Barn	312 000:-
Kortbidrag kampanj	173 738:-
Bidrag från företag kampanj	95 000:-
Autogiro kampanj	115 733:-
God handling	2 652:-
Blodgivarensättning	75 285:-
Charity Storm/Inspons	410 854:-
Returpack	155 810:-
Ladies Circle	26 497:-

Totalt 2017-01-01—12-31
17 062 372:-

Bidrag från Barndiabetesfondens Lokalföreningar

BDFs Lokalförening Linköping	273 104:-
BDFs Lokalförening Skåne	100 554:-
BDFs Lokalförening Jönköpings län	95 046:-
BDFs Lokalförening Blekinge	79 670:-
BDFs Lokalförening Dalarna	55 133:-
BDFs Lokalförening Gävleborg	32 798:-
BDFs Lokalförening Norrköping	29 961:-
BDFs Lokalförening Uppsala	26 349:-
BDFs Lokalförening Skaraborg	21 100:-
BDFs Lokalförening Värmland	10 932:-
BDFs Lokalförening Norrbotten	1 300:-
BDFs Lokalförening Stockholm	500:-

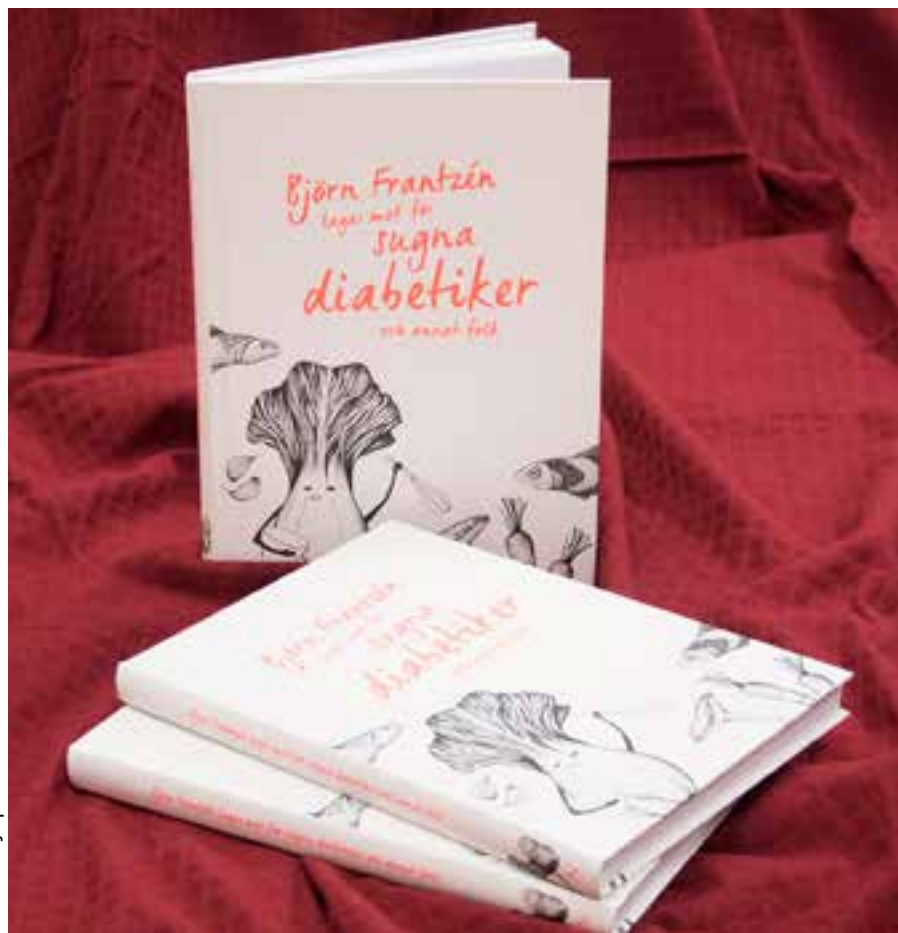
Officiell start 13/2 -18

Presentation av vinnare!

I förra numret hade vi en tävling där vi lottade ut tre exemplar av boken *Björn Frantzén lagar mat för sugna diabetiker och annat folk* (Norstedts förlag, 2017) bland de som skickade in rätt svar på frågan om vad Björn Frantzéns senast öppnade restaurant i Stockholm heter. Rätt svar på frågan är: **Frantzén**, och vi har nöjet att presentera följande vinnare av varsin bok: Gun Syversen, Torsby; Christina Widepalm, Sjötorp; och Rolf & May-Britt Svensson, Gislaved. Ett stort grattis till er alla – boken kommer på posten!

Redaktionen

Recept

Bönpasta med vitlöksfräst ostronskivling, gorgonzola, pinjenötter och äpple

4 PORTIONER

15 G KOLHYDRATER/PORTION

PASTA

4 portioner grön bönpasta
100 g ostronskivling, rensad och i bitar
1 msk olivolja
1 schalottenlök, finhackad
3 vitlöksklyftor, skivade
100 g gorgonzolaost, i bitar

TILLBEHÖR

1 dl pinjenötter
1 grönt äpple, hyvlat
salt
nymalen svartpeppar

1. *Pasta:* Koka pastan enligt anvisningarna på förpackningen och spara ½ dl av kokspadet när du håller av det.
2. Bryn svampen hårt i en torr panna. Stek tills vätskan kommer ut och fortsätt steka tills vätskan har dunstat. Tillsätt olivoljan och fortsätt steka svampen krispig. Avsluta med lök och vitlök och låt fräsa någon minut.
3. Vänd ner den varma pastan och kokspadet i pannan och vänd ihop tillsammans med osten. Smaka av ordentligt med salt och peppar.
4. *Tillbehör:* Rosta pinjenötterna i en torr panna tills de får bra färg.
5. *Servering:* Lägg upp pastan i djupa tallrikar och toppa med nötter och äpple.

Foto: Erik Olsson/Norstedts

Hallontarteletter med lime, rosépeppar och vispad mascarpone

25 G KOLHYDRATER/RECEPT

PAJDEG

100 g mandelmjöl
½ dl kokosmjöl
1 msk fiberhusk
50 g smör
1 ägg
finrivet skal av 1 lime
½ vaniljstång; fröna
3 msk vatten

FYLLNING

100 g mascarponeost
100 g grekisk eller turkisk yoghurt
2-3 msk sötströ
1-2 msk limesaft

TOPPING

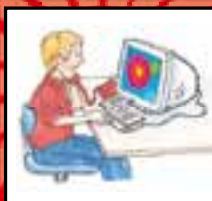
1 ask färska hallon (ca 125 g)
finrivet skal av 1 lime
nymalen rosépeppar

1. *Pajdeg:* Blanda de torra ingredienserna, det görs lättast i en matberedare. Tillsätt smöret och kör tills det är blandat. Tillsätt ägg, limeskal, vanilj och vatten och kör till en smidig deg. Låt degen vila i kyl i ca 30 minuter. Tryck ut degen i portionsformar och grädda på 175 grader i 8-10 minuter, eller tills degen får bra färg. Låt svalna.
2. *Fyllning:* Vispa ingredienserna till fyllningen fluffigt. Smaka av med limesaft.
3. *Servering:* Fördela fyllningen i pajskalarna och toppa med hallon. Riv över limeskal och avsluta med rosépeppar.

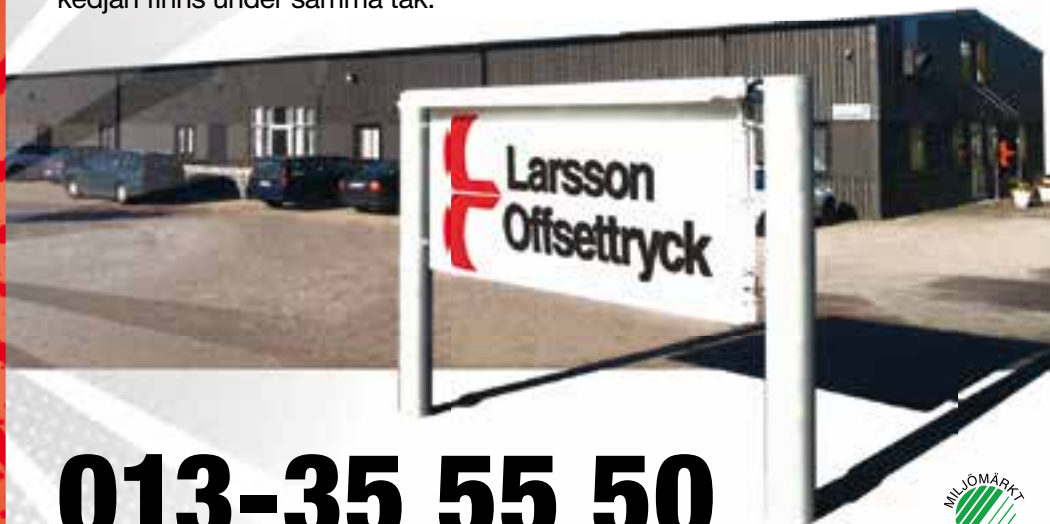
Foto: Erik Olsson/Norstedts

Recepten är hämtade från kokboken *Björn Frantzén lagar mat för sugna diabetiker och annat folk* (Norstedts förlag, 2017).

Välkommen till oss!

Vi erbjuder professionell hjälp i ett av Sveriges modernaste fullservicetryckerier! Snabba och kostnadseffektiva lösningar på Era trycksaker då hela produktionskedjan finns under samma tak.

013-35 55 50

Trycksak 341298

Larsson Offsettryck AB • Häradsjärsgatan 7 • Box 1529 • 581 15 Linköping

Barndiabetesfonden

Beskyddare:
HKH
Kronprinsessan
Victoria

Barndiabetesfondens Johnny Ludvigsson-pris till yngre barndiabetesforskare i Sverige

Pristagaren ska vara svensk medborgare och ska ha bedrivit diabetesforskning

- kliniskt på barn och ungdomar eller/och
- epidemiologiskt om diabetes hos barn och ungdomar eller/och
- experimentellt rörande typ 1 diabetes.

Användning av biologiskt material från barn och ungdomar, och klinisk koppling till barn- och ungdomsdiabetes ska väga tungt i bedömningen.

Pristagaren, som inte får ha fyllt 45 år den 16 oktober det aktuella året, får nomineras av annan diabetesforskare eller så får diabetesforskaren själv skicka in egen nominering, som skall motiveras genom att på engelska beskriva vetenskaplig insats (max 1000 ord) och bifoga de viktigaste (max 10) vetenskapliga publikationerna. Nomineringen ska vara Priskommittén tillhanda **senast** den 15 maj det år priset ska delas ut.

Pristagaren utses, senast 15 juni det år priset ska delas ut, av en priskommitté bestående av Barndiabetesfondens Vetenskapliga råd förstärkt med de tre föregående årens pristagare.

Priset består av en penningssumma på 50.000 svenska kronor samt ett diplom.

Priset offentliggörs årligen den 16 oktober på Johnny Ludvigssons födelsedag, och utdelas under de kommande månaderna vid en prisceremoni, eventuellt i samband med en större medicinsk konferens. Priset överräcks av Barndiabetesfondens beskyddare HKH Kronprinsessan Victoria, Johnny Ludvigsson eller Barndiabetesfondens ordförande. Pristagaren ska hålla en 20 minuters föreläsning om sin forskning.

Pristagaren åtar sig att kommande tre år delta i Priskommitténs arbete utan extra ersättning.

För mer information, kontakta kansli@barndiabetesfonden.se

www.barndiabetesfonden.se

Barndiabetesfondens samarbetspartners

EKOXEN, LINKÖPING
BY CHOICE HOTELS

Samarbetspartner
sedan 2008

Lions har varit fondens
samarbetspartner sedan
1989 och är en av fondens
större bidrags-givare. Innehar
en ordinarie styrelseplats
i fonden

Samarbetspartner
sedan 2006

Handelsbanken

Samarbetspartner
sedan 2007.
Förvaltar och hanterar
fondens kapital

Samarbetspartner
sedan 2007.
Ställer upp för fonden
i många publika
sammanhang

SANOFI DIABETES

Samarbetspartner
från 2009

Swedbank

Robur

Samarbetspartner
från 2010

Larsson Offsettryck
Häradskärsgränd 7, Box 1529, 581 15 Linköping

Samarbetspartner
från 2009

BEHIND EVERY GREAT WEBSITE...
EPI SERVER

Samarbetspartner
från 2010

SOGETI

Samarbetspartner
från 2010

BRUMMER & PARTNERS

Samarbetspartner
från 2016

Stöd kampen mot barndiabetes!
Pg 90 00 59-7

Jag vill bli medlem i Barndiabetesfondens Riksförening

☐ Enskild person	200 kr/år	Namn (vuxen):	
☐ Familj	350 kr/år	Adress:	
☐ Organisation/företag	1000 kr/år	Postnr:	
		Telefon:	
		Mobil:	
		E-post:	

OBS! att medlemskap måste stå i myndig persons namn!

Födelsedata

Som ny medlem blir jag automatiskt också medlem i närmaste lokalförening

Konto för medlemsavgifter PG 34 55 54-0

Skicka talongen till Barndiabetesfonden, Gränsliden 10, 582 74 LINKÖPING

Plusgiro: 90 00 59-7 | www.barndiabetesfonden.se | kansli@barndiabetesfonden.se | Bankgiro: 900-0597